

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

www.gazeta.bsu.by

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V і XV Нацыянальных конкурсаў друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыях «Найлепшая шматтыражная газета», «Найлепшыя матэрыялы навуковай, навукова-папулярнай тэматыкі»

26 верасня 2023 года, № 9 (2274)

«БДУ не проста ўніверсітэт. Гэта гісторыя, будучыня краіны»

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што імпульс гэтаму мерапрыемству быў дадзены самім рэктарам, менавіта з яго падачы было прынята рашэнне сабрацца на нараду.

«Хоць тэма вельмі працоўная. Адрасу скажу, што нават з прысутных тут у першым шэрагу не ўсе былі за тое, каб я прыехаў сюды і правёў гэту сустрэчу. Паколькі дадзенае мерапрыемства будзе звязана і з абмеркаваннем, я спадзяюся, некаторых персаналій. Магчыма, кадравымі нейкімі навацыямі і перастаноўкамі. Таму я заклікаю вас да абсалютнай адкрытасці», – сказаў ён.

«БДУ не проста ўніверсітэт. Гэта гісторыя, будучыня краіны. Народжаны ў гады стаўлення Беларускай дзяржавы, ён стаў уважальным навуковай і вытворчай моцы сучаснай Беларусі, – адзначыў беларускі лідар. – Тое, што вы робіце, гэта топ-праекты. І я ведаў, што вы гэтым займаецеся, але не думаў, што выйшлі на такі высокі ўзровень. На гэта мы звернем вельмі сур'ёзную ўвагу, калі ў гэтым будзе неабходнасць нашых прамыслоўцаў. Тых людзей, якія робяць канкрэтны тавар дзякуючы вашым навуковым вынаходствам. Хоць вы ўжо значныя рэчы зрабілі. Асабліва космас, беспілотнікі – гэта будучыня. І сённяшні канфлікт ва Украіне паказвае, што гэта будучыня».

У пачатку нарады кіраўнік дзяржавы прапанаваў рэктару БДУ Андрэю Каралю сказаць некалькі слоў. Рэктар выказаў перакананне, што кожны з удзельнікаў мерапрыемства выйдзе з аўдыторыі крыху іншым з пункту гледжання і інфармаванасці, і мэтавага памкнення. Ён таксама падзякаваў Прэзідэнту за тое, што знайшоў час надаць увагу пытанням працы ўніверсітэта.

«Добраю вы фразу сказалі, што вельмі нават пажадана, каб з гэтай сустрэчы не толькі вы, але і я вышлі крыху іншымі ў плане інфармавання і гэтак далей. Я да гэтага вас заклікаю. Давайце, як у савецкія часы казалі, патаварыску абмяркуем усе праблемы, якія існуюць нават у сістэме ўніверсітэцкай адукацыі. Паколькі тут прысутнічаюць усе рэктары нашых ВНУ. Калі будучы нейкія заўвагі па адукацыі ў Беларусі ў цэлым, буду вам вельмі ўдзячны. Цяпер гэта гучная тэма. На слыху. Для мяне гэта адна з найважнейшых тэм, якая павінна быць канчаткова і беззваротна пазначана ў гэтым годзе. У гэтым годзе неабходна канчаткова дашліфаваць сістэму адукацыі ў Беларусі», – сказаў Прэзідэнт.

Аляксандру Лукашэнку даклалі пра наяўнасць шэрагу праблем у функцыянаванні БДУ. «Чого граху ўтойваць, да мяне даходзіць розная інфармацыя пра працэсы, якія адбываюцца ў апошні час у ВНУ. Яны мяне насцярожваюць, – адзначыў кіраўнік дзяржавы. – Тым больш я памятаю 2020 год, дзе вы «бліскач» сябе

Фота з партала Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (president.gov.by)

паказалі. Але я вам ніякіх заўваг не рабіў. Напэўна, вы гэта заўважылі. Не крытыкаваў вас. Я меркаваў, што вы ж прасунутая частка нашага грамадства і самі з часам ацэніце ўсё тое, што вы тут нарабілі. Ці нашы дзеці перш за ўсё. Ды і выкладчыкі вылучыліся, калі ўжо адкрыта. Таму любыя негатыўныя тэндэнцыі, нават самыя маленькія, у самым пачатку свайго развіцця, мяне насцярожваюць».

Сітуацыя ў БДУ ўважліва вывучалася рознымі ведамствамі, праведзены адкрытыя і закрытыя сустрэчы і гутаркі, атрымана пэўная інфармацыя. Гэтым займаліся Адміністрацыя Прэзідэнта, Беларускі інстытут стратэгічных даследаванняў, Нацыянальная акадэмія навук і іншыя дзяржаўныя органы. Гэта рабілася для таго, каб у далейшым пры прыняцці кіраўніком дзяржавы рашэнняў не было ніякіх памылак. У дакладах на імя кіраўніка дзяржавы паказваўся шэраг істотных праблем у функцыянаванні ўніверсітэта, асноўнай з якіх з'яўляецца непрадуманая кадравая палітыка кіраўніцтва,

недастатковая ўцягнутасць рэктарата ў адміністрацыйную працу, галоўным чынам рэктара. «Гэта цытата. Гэта пакуль не мае меркавання», – адзначыў Прэзідэнт.

Прэзідэнт азнаёміўся з навуковымі распрацоўкамі ВНУ. У прыватнасці, быў прадстаўлены комплекс сродкаў аптычнага дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі з МКС – сістэма арыентацыі відаспектральнай апаратуры, відаспектральная сістэма. Ён распрацоўшчыкам і вытворцам з'яўляецца НДІ ПФП БДУ.

«Вам не трэба спыняцца», – такі наказ даў распрацоўшчыкам Аляксандр Лукашэнка.

«Вядома, удасканальвацца будзем. Вы як вучоныя людзі разумееце, што застылых працэсаў наогул у жыцці не бывае. Будзем рухацца ў гэтым плане. Адукацыя – гэта найважнейшы чалавечы фактар, рэсурс. Самае галоўнае, я лічу, для чалавека – гэта адукацыя. Потым ужо здароўе і гэтак далей, – падкрэсліў беларускі лідар. – Калі здаровы чалавек і неадукаваны, вы ведаеце, што гэта за чалавек. Таму аду-

кацыя – перш за ўсё. Потым усё астатняе. Адгэтуль найважнейшы напрамак і маёй працы, беларускіх улад. У тым ліку вас. Можа, перш за ўсё вас. Мы павінны ў гэтым годзе канчаткова дашліфаваць сістэму нашу (адукацыі. – Заўв. БелТА), вызначыць, у якім напрамку мы будзем развівацца, каб ні бацькі, ні наша грамадства хваравіта не рэагавалі на нейкія навацыі ў развіцці дадзенай сістэмы.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што нядаўна сустракаўся са сваім добрым сябрам і былым кіраўніком «Раскосмасу» Дзмітрыем Рагозіным. «Ён шмат чаго мне распавёў, шмат яшчэ пакажа, распавядзе. Калі ў вас будзе цікавасць да чагосьці, можа, нават закрытых нейкіх рэчаў, гэты чалавек з задавальненнем падзеліцца з нашымі спецыялістамі, навукоўцамі. Можа, гэта вам дапаможа рухацца ў патрэбным напрамку», – сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Звяртаючыся да прысутнага на нарадзе старшыні прэзідыума НАН Уладзіміра Гусакова, Прэзідэнт выказаў упэўненасць у тым, што БДУ можа скласці галоўнай навуковай арганізацыі канкурэнцыю ў галіне космасу, беспілотнікаў, магчыма, і электрамабільў. «І мы гэту канкурэнцыю будзем падтрымліваць», – сказаў ён.

Кіраўнік НАН у сваю чаргу адзначыў, што яны сумесна працуюць з калегамі. «Раз кажэ «сумесна», значыць, ён паважае вашы напрацоўкі і распрацоўкі, ставіць нароўні з акадэмічнымі», – заўважыў на гэта кіраўнік дзяржавы.

Ён таксама звярнуў увагу, што ў мадэрнізацыю ВНУ ўкладзены каласальныя дзяржаўныя сродкі, і яны павінны працаваць на карысць краіны і сацыяльнай сферы.

Па словах прадстаўнікоў ВНУ, комплекс для аптычнага дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі з МКС не мае сусветных аналагаў і працуе цалкам у аўтаматычным рэжыме, пры гэтым выключае памылкі ручнога навадзнення касманаўтаў і дазваляе істотна эканоміць час іх знаходжання на борце станцыі. Новы ж комплекс, плануецца, будзе працаваць і ў адкрытым космасе.

Прэзідэнт задаў пытанне, чым дадзенае распрацоўка адрозніваецца ад распрацовак Нацыянальнай акадэміі навук. У сувязі з гэтым спецыялісты растлумачылі: перад імі стаяць розныя задачы.

У ліку паказанага кіраўніку дзяржавы таксама былі працоўныя мадэлі і сістэмы навукальнай лабараторыі аэракасічных вымярэнняў, якія выкарыстоўваюцца ў навукальным працэсе пры падрыхтоўцы па спецыяльнасці «аэракасічныя тэхналогіі, космакартаграфія і геадэзія». Спецыялісты распавялі пра прымяненне лазернага сканіравання мясцовасці, у прыватнасці, на запят Генпракуратуры з мэтай пошуку пахаванняў ахвяр генацыду, пры ажыццяўленні археалагічных даследаванняў. У ВНУ таксама займаюцца праектаваннем спадарожнікаў, зусім нядаўна быў паспяхова запушчаны спадарожнік другога пакалення. Цяпер распра-

Працяг на стар. 2

Фота з партала Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (president.gov.by)

«БДУ не проста ўніверсітэт. Гэта гісторыя, будучыня краіны»

Працяг. Пачатак на стар. 1

цоўваюцца сістэмы інжынернай мадэлі, якія абслугоўваюць спадарожнік на зямлі, – гэта антэнныя і аптычныя сістэмы.

Што да беспілотнікаў, кіраўнік дзяржавы заўважыў: «Беспілотнікі – гэта наогул вялікая будучыня. Сістэмы кантролю, назірання, разведвальныя даныя. Таму вам не трэба спыняцца. Калі ў вас будзе лепш, чым у Акадэміі навук ці ў іншых (прыватныя кампаніі ў нас распрацоўваюць беспілотнікі), мы будзем мець справу з вамі. Нам трэба звярнуць увагу на гэтыя распрацоўкі».

Акрамя таго, на выставе былі прадстаўлены ветэрынарныя прэпараты, экалагічна бяспечныя біялагічныя прэпараты для раслін. У прыватнасці, распрацаваныя ветэрынарныя прэпараты дазваляюць наогул выключыць ці істотна зменшыць прымяненне антыбіётыкаў пры лячэнні жывёл. Тут спрацоўвае эфект самалячэння, прэпараты ўтрымліваюць уласныя бяліжы. У мінулым годзе аб'ём рэалізацыі гэтых прэпаратаў склаў больш за адзін мільён рублёў.

Кіраўнік дзяржавы таксама праінфармаваў, што распрацаваныя біялагічныя прэпараты для раслін дазваляюць павялічваць ураджайнасць сельгаскультур да 40%, у тым ліку таматаў, агуркоў, цыбулі, бульбы, капусты. У ліку распрацовак і прэпараты для абароны лясоў.

Увагу Аляксандра Лукашэнкі таксама звярнулі на ўнікальныя распрацоўкі супрацьпуклінных прэпаратаў, а таксама спірометры для ацэнкі дыхальнай сістэмы. Былі паказаны і

Фота з партала Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (president.gov.by)

харчовыя дадаткі для пяркарай, мясной, кандытарскай галіны і вытворчасці напояў. Распрацоўшчыкі і вытворца – УП «Унітэхпрам БДУ».

Прэзідэнта таксама праінфармаваў пра дзейнасць БРСМ у ВНУ, развіццё студэнтаў і падыходы да працы са студэнтамі моладдзі.

Аляксандру Лукашэнку прадставілі новы падручнік па беларускай дзяржаўнасці і анансавалі адпаведны атлас, які будзе ўкаранёны ў навучальны працэс 1 верасня 2024 года. Прэзідэнт спытаў, наколькі падручнік адпавядае праўдзе. Міністр адукацыі Андрэй Іванец сказаў, што падручнік абмеркаваў на Рэспубліканскім савеце па гістарычнай палітыцы пры Адміністрацыі Прэзідэнта, і пасля гэтага ён быў падтрыманы Міністэрствам адукацыі. «Дайце мне яго паглядзець», – сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на нарадзе па актуальных пытаннях дзейнасці

БДУ расправёў пра вынікі праведзенай атэстацыі рэктараў усіх ВНУ краіны.

«Універсітэт, хто б тут ні працаваў у кіраўніцтве, трэба абараніць ад непатрэбнага знешняга ўплыву. Універсітэт павінен развівацца так, як ён павінен развівацца. Не толькі па законах Беларусі, але і па ўнутраных сваіх законах універсітэцкіх. І залазіць сюды і спрабаваць ствараць камусьці адмысловае прывілеяванае становішча нельга», – падкрэсліў беларускі лідар.

Разам з тым ён адзначыў, што ў ВНУ павінна праводзіцца дзяржаўная лінія. «Я хачу, каб вы мяне пачулі. Мы знаходзімся ў дзяржаўнай ВНУ. Таму, падабаецца вам гэта ці не – дзяржаўная лінія павінна праводзіцца выразна і вызначана. Я нікога ўгаворваць не буду так, як гэта было раней. Вы людзі разумныя. Вы бачылі, што адбывалася, што адбываецца. Нам трэба мабілізавацца, каб прайсці гэты

перыяд. Колькі ён працягнецца... Можа, два, можа, тры гады. Гэта ж ніхто не ведае. Ні вы, ні я – мы гэтага не ведаем. Таму трэба цяпер гэта адзіства, каб нам гэты перыяд прайсці. Так склалася сітуацыя. Не ведаю, дрэнна гэта ці добра. З аднаго боку, так, добра. З іншага – дрэнна», – сказаў Прэзідэнт.

«Краіну трэба захаваць, і мы павінны ў гэтым плане мабілізавацца», – падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што пры прызначэнні ў БДУ рэктарам Андрэя Каралёва свядома браў чалавека збоку: «Не мною прыдуман: калі няма прыліву новай крыві, сістэма можа загінуць. Таму мы падбіралі маладога бачнага сімпатычнага чалавека, які павінен быў прайсці ў БДУ – няпростую ВНУ, але вельмі важную. І вы заўважылі, што я ж яго з захаду ўзяў. Не пабаяўся, што ён на захадзе, дзе ў нас няма было праблем».

Прэзідэнт падкрэсліў, што з усёй сітуацыі і па выніках абмеркавання «разумны чалавек зробіць з гэтага выснову».

Прэзідэнт адзначыў, што, магчыма, яму і самому варта было б часцей працаваць з рэктарамі, прарэктарамі, дэканамі, бываць у ВНУ. «Акалічнасці так складаліся, што, можна сказаць, не да гэтага было. Гэта няправільна. Да гэтага! Тут будучыня нашай краіны. Тут будучыя кіраўнікі, эліта. Я зраблю з гэтага выснову, і мае падначаленыя ў тым ліку», – сказаў ён.

«Думаю, што дадзеная наша гутарка была карысная для нас усіх. І для вас, і для мяне. Зрабіце, калі ласка, усе прысутныя, з гэтай нашай гутаркі адпаведныя высновы. І накіруюцца на тое, каб даваць вынік», – рэзюмаваў беларускі лідар.

Фота і матэрыялы БелТА

3 даклада Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качанавай на нарадзе ў БДУ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 25 жніўня наведаў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Кіраўнік дзяржавы правёў нараду па актуальных пытаннях дзейнасці БДУ. Прэзідэнту нашай краіны даклалі пра ролю ўніверсітэта ў сістэме вышэйшай адукацыі краіны, пра стан і перспектывы яго развіцця. На прыкладзе БДУ ў тым ліку абмеркавалі агульныя для вышэйшай школы тэндэнцыі, пытанні, праблемы.

Падчас нарады выступіла Старшыня Савета Рэспублікі Наталля Качанова: «Я, напэўна, не мела права не выступіць. У 2020 годзе я стала больш шчыльна працаваць з гэтай вышэйшай навучальнай установай».

«Хачу пацвердзіць тое, што Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт – гэта самая перадавая перспектывная ВНУ ў нашай краіне, якая сёння ў рэйтынгу сусветным не знізіла сваіх пазіцый».

«Ён на 288 пазіцый, у 2018 годзе гэта была 354 пазіцыя. І шэраг іншых пытанняў, пра якія тут было сказана. 100-працэнтнае размеркаванне выпускнікоў. Прэстыж паступлення і прэстыж спецыялістаў, якія скончылі гэту вышэйшую навучальную ўстанову, у краіне застаецца па-ранейшаму высокім. У гэтым няма ніякага сумневу. Што да навуковай дзейнасці. У мяне ёсць толькі лічба, якую я магу прывесці, што навука ў БДУ – гэта 566 дамоў з універсітэтам і арганізацыямі 59 краін. І яны працягваюць працаваць. Даходы ад пазабюджэтных дзейнасці ў 2022 годзе ў параўнанні з 2020 годам павялічыліся на 18,5 працэнта. Гэта я называю пазітыўным».

«Так, ёсць моманты негатыўныя: выхаваўчая праца, кадравая палітыка. Але ў 2020 годзе, тады, калі мы сутыкнуліся з тымі падзеямі, якія адбываліся ў нашай краіне, гэта тычылася не толькі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Гэта закранула шматлікія вышэйшыя навучальныя ўстановы ў нашай краіне і самыя буйныя прадпрыемствы. Таму што стаўка была, вядома, зроблена канкрэтна на гэтыя ўстановы і арганізацыі. І тут мы ўбачылі тыя пытанні, якія назапашваліся гадамі. Ніхто не здымае адказнасці за пралікі ў выхаваўчай працы ВНУ. Але мы даўно казалі, што гэту выхаваўчую працу трэба праводзіць, пачынаючы з дзіцячых дашкольных устаноў. Тады мы будзем мець іншых студэнтаў і абітурыентаў, якія прыходзяць у вышэйшыя навучальныя ўстановы. Але ў ВНУ з ім трэба працаваць. Пра гэта ведаюць рэктары, яны выдатна гэта разумеюць».

Даклад рэктара БДУ Андрэя Каралёва пра стан і перспектывы развіцця ўніверсітэта на пасяджэнні з Прэзідэнтам

Сваю асноўную місію Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт бачыць у тым, каб дапамагчы студэнтам, якія паступілі, раскрыць закладзены ў іх патэнцыял, пераўтварыўшы яго ў чалавечы капітал, які з'яўляецца адным з самых каштоўных рэсурсаў дзяржавы ў эпоху змены тэхналагічных укладаў.

Гэта сугучна асноўным тэзісам праекта новай Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь, у абмеркаванні якой бралі ўдзел і прадстаўнікі БДУ.

Новыя падыходы ў адукацыі. Універсітэт рыхтуе кадры для розных галін народнай гаспадаркі. Найлепшых, не схаваю, імкнёмся пакідаць у сябе. Таму кадравая праца ва ўніверсітэце пачынаецца з таго, як мы вучым.

Мы распрацоўваем – і ўжо нямала для гэтага зрабілі – сістэму адукацыі чалавекаадпаведнага тыпу, як яе вызначаюць навукоўцы-педагогі, якая ўключае ў сябе не толькі новыя падыходы да напісання падручнікаў, праектавання стандартаў, распрацоўкі ўнікальных навучальных праграм і дысцыплін, але і прадугледжвае ўзмацненне ролі самога навучэнца, максімальнае ўцягванне яго ў працэс

навучання. Гэта сістэма аб'ядноўвае навучанне і выхаванне, і гэта рэальны досвед, а не напісанае хараша на паперы.

Працы з замоўцамі кадраў мы надаём адмысловую ўвагу, што забяспечвае 100% размеркаванне выпускнікоў нашага ўніверсітэта. Але пачынаецца гэта праца не на этапе

размеркавання, яна вядзецца сістэматычна, комплексна, ахоплівае практычна ўсе этапы адукацыйнага працэсу, і нават пачынаючы яшчэ з этапу пошуку адоранай моладзі.

БДУ – гэта наймагутнейшы навуковы і вытворчы комплекс. У ім створаны ўсе ўмовы для навуковай дзейнасці і апрабачы яе вынікаў.

Пры параўнанні пяцігадовых перыядаў (2013–2017 і 2018–2022 гадоў) назіраецца наступная дынаміка:

- рост колькасці абарон кандыдацкіх дысертаций супрацоўнікамі БДУ на 1,6%, доктарскіх дысертаций – на 11,4%;
- практычна двухразовае (у 1,89 раза) павелічэнне колькасці вынікаў навуковай і навукова-тэхнічнай дзейнасці навукоўцаў БДУ, скарыстаных у народнай гаспадарцы краіны;
- рост колькасці гасдамоў на 62%;
- рост аб'ёмаў фінансавання гасдамоў на 58%;
- доля бюджэтнага фінансавання ў навуцы захоўваецца на ўзроўні 75%.

У адпаведнасці са стратэгічнымі мэтамі навуковай дзейнасці распрацавана **Дарожная карта развіцця навукі да 2027 года**.

Кадровая палітыка БДУ накіравана на рэалізацыю дзяржаўнай кадравай палітыкі і мае планавы характар, улічвае спецыфіку дзейнасці ўстановы адукацыі і ўмовы, якія прад'яўляюць асаблівасці, павышаныя патрабаванні да работнікаў сферы адукацыі. У 2019 годзе была створана ка-

місія па прававых і кадравых пытаннях пры Савеце ўніверсітэта, распрацаваны Этычны кодэкс. З 2020 года дзейнічае Стандарт «Кадровае забеспячэнне», які вызначае ў тым ліку працэдуру прызначэння на пасаду і крытэрыі, якім павінен адпавядаць кіраўнік. Так, пры прызначэнні на пасаду і падаўжэнні кантракта прымаюцца да ўвагі як дасягненні адпаведнага работніка, так і эфектыўнасць працы ўзначаленага ім структурнага падраздзялення. Для гэтага ў 2021 годзе мы распрацавалі аўтаматызаваны модуль «Пашпарт кафедр». За апошнія тры гады было прызначана 56% кіраўнікоў з ліку рэзерву кіраўнічых кадраў, што, на наш погляд, з'яўляецца досыць добрым вынікам у сучасных умовах.

Асноўная місія – раскрыць патэнцыял моладзі

Пытанні забеспячэння кадравай бяспекі пастаянна знаходзяцца ў полі зроку кіраўніцтва БДУ. Ядро кадравага складу кожнай ВНУ – гэта прафесарска-выкладчыцкі склад (у БДУ ён складае звыш 3 тысяч чалавек), ад якасці працы якога залежыць не толькі паспяховасць самой навучальнай установы, але і прафесійнае і маральнае стаўленне студэнтаў. Такім чынам, у кадравай палітыцы мы прытрымліваемся прынцыпу вырошчвання кампетэнтнай выкладчыкаў са студэнцкай лавы. Пры прыёме на працу выкладчыкаў мы аддаём прыорытэт сваім выпускнікам і толькі потым ажыццяўляем пошук кандыдата «збоку». Падчас акрэдытацыі ўніверсітэта ў сакавіку было выяўлена, што 6% нашых педагогічных работнікаў не адпавядаюць кваліфікацыйным патрабаванням. У іх ліку апынуліся таленавітыя маладыя спецыялісты, выпускнікі БДУ, якія на той момант яшчэ не мелі ступені магістра. Мы дэталёва вывучылі гэта пытанне і прыйшлі да высновы, што ніякіх парушэнняў дзейнага заканадаўства з нашага боку не было. Гатовы аргументаваць пры неабходнасці больш падрабязна ў працоўным парадку.

Адной з прыярытэтных стратэгічных задач працы з рэзервам кадраў з'яўляецца ўзмацненне розных формаў настаўніцтва па прынцыпе «роўны навучае роўнага». У гэтым самы моцны бок такога класічнага ўніверсітэта, як наш. Цякучасць кадраў у БДУ ў 2020 годзе планавана зменшылася прыкладна на чвэрць і захоўваецца прыблізна на тым жа ўзроўні.

З мэтай захавання кадравага патэнцыялу і павышэння эфектыўнасці рэзерву кіраўнічых кадраў намі распрацавана праграма да 2027 года.

Дзейнічаючы ў адпаведнасці з патрабаваннямі заканадаўства і кіруючыся распрацаванымі намі дакументамі, мы не дазваляем сабе падыходзіць фармальна да прызначэння кіраўнікоў ці прыёму на працу ПВС: улічваюцца ўсе аспекты і прымаецца калегіяльнае рашэнне на ўзроўні рэктара. Асабліва старанна мы падыходзім да падбору кандыдатур з улікам падзей 2020 года. Мы бачым, што выявіліся пэўныя моманты, 2020 год паказаў нашы ўразлівыя месцы ў кадравай палітыцы. Мы зрабілі высновы, і пытаннем кадравай бяспекі, падбору і расстаноўкі кадраў нададзена першараднае значэнне, асабліва таму, хто заходзіць у навучальную аўдыторыю.

Прад'яўляючы высокія патрабаванні да сваіх выкладчыкаў і работнікаў, універсітэт разам з тым імкнецца зрабіць усё неабходнае для забеспячэння іх **годнай заробатнай платы**. Мы дамагліся таго, што сярэдняя заробатная

плата прафесарска-выкладчыцкага складу апырэджае сярэдняю заробатную плату ўсіх астатніх катэгорый работнікаў, перш за ўсё адміністрацыйна-кіраўнічага персаналу.

Гэта адбылося дзякуючы ўвядзенню ў 2018 годзе рэйтынгавай сістэмы, якая адлюстроўвае адукацыйныя, навуковыя, выхаваўчыя вынікі дзейнасці кожнага выкладчыка і дазваляе ўбачыць яго ўклад у агульную справу. Гэта не прымус, а матывацыя працаваць лепш.

Нароўні з рэарганізацыяй шэрагу структур, гэта дазволіла нам павялічыць даходы ўніверсітэта прыкладна на 20%, што пазітыўна адбілася на ўсіх ключавых напрамках дзейнасці ўніверсітэта.

Узрослы даход актыўна ўкладвалі ў **развіццё матэрыяльнай базы**. За перыяд 2019–2022 гадоў было выдаткавана ў пяць разоў больш, чым за 2014–2017 гады. І гэта не толькі ў сувязі з падрыхтоўкай да 100-годдзя.

Цяпер завяршылася самая маштабная другая чарга рамонтна-галоўнага корпуса, цалкам абноўлены ўніверсітэцкі дварык. Набліжаецца да завяршэння капітальны рамонт будынка гістарычнага факультэта.

З улікам досведу сумеснай эксперыментальнай адукацыйнай праграмы з Пекінскім універсітэтам па біятэхналогіі мы вядзем шчыльныя перамовы па далейшым пашырэнні ўзаемадзеяння з гэтым універсітэтам па іншых спецыяльнасцях, перш за ўсё па матэматыцы. І хутчэй за ўсё гэта запатрабуе дадатковых рэсурсаў і высілкаў па абнаўленні нашай матэрыяльна-тэхнічнай базы.

Праца з заказчыкамі кадраў і працаўладкаванне

Адной з важных крыніц даходаў універсітэта з'яўляецца эксперт адукацыйных паслуг. Нягледзячы на ўсе спробы неаб'ектыўнай ацэнкі з боку сусветных рэйтынгавых агенцтваў, наш універсітэт па-ранейшаму карыстаецца

за заслужаным аўтарытэтам у свеце, пра што сведчыць значны скачок у экспарце адукацыйных паслуг, які за перыяд з 2017 па 2023 год павялічыўся больш чым у 2 разы.

Даходы і заробатная плата

Экспарт адукацыйных паслуг мы разглядаем не толькі як спосаб зарабання грошай, але і як спосаб умацавання іміджу Рэспублікі Беларусь на міжнароднай арэне.

Неабходна прызнаць, што ва ўсім свеце эксперт адукацыйных паслуг у першую чаргу залежыць ад бачнасці ўніверсітэта ў шэрагу **міжнародных рэйтынгаў**. З 2022 года мы пачалі адчуваць на сабе дыскрымінацыйную палітыку шэрагу еўрапейскіх і амерыканскіх рэйтынгавых агенцтваў, якая выказалася, напрыклад, у змене метадык падлікаў.

У адказ на гэта мы распрацавалі **дарожную карту павышэння эксперта адукацыйных паслуг на 5 гадоў**. У гэтым пытанні мы спадзяёмся і на падтрымку нашага дыпламатычнага корпуса.

Нароўні з поспехамі, мы бачым і аб'ектыўныя складанасці развіцця ўніверсітэта. Адна з іх заключаецца ў тым, што сама па сабе структура БДУ вельмі неаднастайная, складаецца са мноства факультэтаў, якія маюць уласную гісторыю і траекторыю росту. Ва ўмовах прагназуемага зніжэння колькасці студэнтаў мы бачым пагрозу павелічэння канкурэнцыі паміж нашымі структурнымі падраздзяленнямі. А гэта кажа пра тое, што наспела **неабходнасць рэарганізацыі шэрагу спецыяльнасцей і, адпаведна, структур універсітэта**. Разам з тым рабіць гэта мы хочам вельмі асцярожна, кропкава і паслядоўна, каб не ствараць хвалявання ў людзей і атрымаць максімальны эфект. «Рэфармаваць будзем, удакладняваючы тое, што ёсць».

У гэтым напрамку ёсць першыя паказальныя вынікі. Яшчэ ў 2019 і 2020 гадах былі створаны на аснове аналагічнай рэарганізацыі Інстытут бізнесу і

Інстытут дадатковай адукацыі БДУ, апошні з якіх, дарэчы, у першы ж год свайго існавання даў значны скачкападобны эфект у прыбытку за кошт кансалідацыі высілкаў.

Мы прапрацавалі дадзенае пытанне, абмеркавалі яго на розных узроўнях унутры ўніверсітэта, уключаючы выкладчыкаў і кіраўнічы склад факультэтаў, і прапануем **паслядоўны пераход па гадах да аптымізацыі**. Гэта сістэма ёсць у найбуйнейшых расійскіх, кітайскіх і сусветных універсітэтах.

Традыцыйна ў індывідуальным навучальным плане выкладчыка выхаваўчая праца стаіць на 4 месцы, і ў пэўнай ступені выкладчыкі ставіліся да яе фармальна. Але сёння сітуацыя прымусіла нас змяніць падыход.

Мы **значна ўзмацнілі выхаваўчую працу і паставілі яе на першае месца**. І рэктар, і ўсе выкладчыкі праводзяць сустрэчы са студэнтамі. Мы сталі больш глядзець на студэнта як на асобу, якая мае патрэбу ў пастаяннай увазе. І адгэтуль адзін з асноўных стратэгічных ухілаў – выхаванне студэнта не толькі ў пазаўрочны час, але і на саміх занятках: праз змест заданняў, пазіцыю выкладчыка. І тыя адукацыйныя падыходы, пра якія я казаў крыху раней, гэтакі спрыяюць.

У кожным прадмеце мы павінны раскрываць сутнасць ідэалогіі беларускай дзяржавы.

Матэрыяльна-тэхнічная база

Мы імкнемся пазбегнуць фармалізму. Гэта галоўная праблема. Студэнты востра адчуваюць фальш. Ідэалогія нашай дзяржавы павінна быць іх унутраным запатрабаваннем.

У ідэалагічнай і выхаваўчай працы мы таксама арыентуемся на мадэль «роўны навучае роўнага». Мы ўжо маем станоўчы досвед 2022 года ў арганізацыі праектаў па расстумачэнні асноўных палажэнняў і змен у Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Наша мэта – дастукацца да кожнага.

Алеся Генадзьеўна Прахарэнка, прарэктар па вучэбнай рабоце і адукацыйных інавацыях, кандыдат педагогічных навук

Аляксандр Рыгоравіч неаднаразова казаў, што якаснае навучанне і падрыхтоўка навуковых кадраў – заклад будучыні любой краіны. На працоўнай сустрэчы БДУ прадэманстраваў частку значных дасягненняў у навуцы, адукацыі і выхаваўчай дзейнасці, якія былі высока ацэнены кіраўніком дзяржавы. Расстаўленыя Прэзідэнтам акцэнтны даюць імпульс да далейшага развіцця БДУ як флагамана ў падрыхтоўцы высакласных спецыялістаў для ўсіх галін эканомікі.

Каханойскі Аляксандр, дэкан гістарычнага факультэта, прафесар, доктар гістарычных навук

Візіт кіраўніка дзяржавы ва ўніверсітэт – гэта заўсёды падзея. Гэта, я ўпэўнены, вехавае падзея, асабліва з улікам таго, што яна была прысвечана абмеркаванню працы нашага ўніверсітэта, а па вялікім рахунку ўсіх вышэйшых навучальных устаноў Беларусі. Падчас нарады былі вызначаны задачы, болевые пункты, якія пастаўлены перад універсітэтам. Яны патрабуюць уважлівага асэнсавання і прымуюць нас, універсітэцкую карпарацыю, да сістэмнай і мэтанакіраванай працы. Не павінны пакінуць аб'якавымі нікога ва ўніверсітэце словы нашага Прэзідэнта: «БДУ не проста ўніверсітэт. Гэта гісторыя, будучыня краіны».

Ганна Каралёва, дэкан эканамічнага факультэта, дацэнт, кандыдат фізіка-матэматычных навук

Гэта мерапрыемства мае вялікае значэнне для развіцця ВНУ. Гутарка атрымалася цікавай і насычанай, тычылася не толькі стану і перспектывы развіцця ўніверсітэта – былі закрануты і пытанні сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны ў цэлым. У прыватнасці, на пытанне кіраўніка дзяржавы пра тое, якую мадэль развіцця нацыянальнай эканомікі я лічу найбольш аптымальнай, магу з упэўненасцю адказаць: сфарміраваная ў нашай краіне беларуская мадэль сацыяльна-арыентаванай эканомікі даказала сваю эфектыўнасць часам. Асабліва відавочна мы можам гэта бачыць сёння, у сучасных умовах геапалітычнай і эканамічнай нестабільнасці ў свеце.

Мэты БДУ на 2023/2024

Традыцыйна на верасеньскім Савеце БДУ рэктар Андрэй Кароль падвёў вынікі дзейнасці ўніверсітэта ў мінулым навучальным годзе і абзначыў перспектывы яго развіцця на 2023–2024 год

Мэта №1

Павышэнне якасці адукацыі ва ўмовах трансфармацыі грамадства і тэхналогій

Задачы ў рамках мэты на 2023-2024 гады:

- ◆ Дыверсіфікацыя адукацыйных траекторый.
- ◆ Распрацоўка АСК па разліку планавага аб'ёму навучальнай працы ПВС.
- ◆ Лічбавізацыя адукацыйнага працэсу.
- ◆ Распрацоўка і ўкараненне інавацыйных педагогічных тэхналогій.
- ◆ Інтэграцыя навучальнага і выхаваўчага працэсаў.

4+
новых профіляў
бакалаўрыята

=>30%
высокай ступені
распрацаванасці ЭАК

4+
новых профіляў
магістратуры

=>5
аўтарскіх інавацыйных
курсаў

У чым заключаецца галоўная мэта БДУ?

Асноўную місію БДУ бачыць у тым, каб дапамагчы студэнтам, якія паступілі, раскрыць закладзены ў іх патэнцыял, пераўтварыўшы яго ў чалавечы капітал.

З даклада рэктара А.Д. Караля на Савеце БДУ

Мэта №2

Павелічэнне долі высакласных спецыялістаў і перадавых тэхналогій

Задачы ў рамках мэты на 2023-2024 гады:

- ◆ Пашырэнне прысутнасці БДУ ў сусветнай навуковай прасторы і развіццё міжнародных камунікацый.
- ◆ Фарміраванне цэнтраў прадукцыравання і ўкаранення тэхналагічных і арганізацыйных інавацый, павелічэнне долі прыкладных даследаванняў і распрацовак, павышэнне даходаў універсітэта ад камерцыялізацыі вынікаў навукова-тэхнічнай дзейнасці.
- ◆ Інтэграцыя навуковай, інавацыйнай і адукацыйнай дзейнасці ў БДУ.

2 разы ў год
па 30 чалавек праект
«Кадровая лесвіца»

да 90%
студэнтаў уцягнутасць
у новыя моладзевыя праекты

Якія поспехі БДУ мае ў навуковай дзейнасці?

Дасягненне ў аэракасічнай сферы – асаблівы гонар універсітэта. БДУ – адзіны ўніверсітэт Беларусі, які валодае ўласнымі тэхналогіямі вырабу нанаспадарожнікаў і аўтаматычных касмічных сістэм зандзіравання паверхні Зямлі. Запуск двух універсітэцкіх нанаспадарожнікаў у 2018 і 2023 гг. з'яўляецца ўнікальнай падзеяй для нашай краіны і ярскім прыкладам рэалізацыі распрацовак супрацоўнікаў універсітэта, сведчыць пра сусветны ўзровень БДУ.

З даклада рэктара А.Д. Караля на Савеце БДУ

Мэта №3

Развіццё прафесійных кампетэнтнасцяў ПВС і АКП

Задачы ў рамках мэты на 2023-2024 гады:

- ◆ Фарміраванне перспектывага кадровага рэзерву з ліку студэнтаў БДУ.
- ◆ Распрацоўка модуляў «Рэзерв», «Атэстацыя» ў ІС «Кіраванне персаналам».
- ◆ Аўтаматызацыя кадровага справаводства па прыёме супрацоўнікаў.
- ◆ Распрацоўка праграм адаптацыі персаналу, настаўніцтва.
- ◆ Укараненне аўтаматызаванага модуля «Кадровы патэнцыял і планаванне» ў структурных падраздзяленнях універсітэта.

=>1
інфраструктурны аб'ект

=>20
дэлегацый прыняць

=>20
міжуніверсітэцкіх дамоў падпісаць

=>1
праграму англамоўнага
бакалаўрыята для факультэтаў

Ці дапамагае ўніверсітэт выпускнікам з працаўладкаваннем?

Разам з заказчыкамі кадраў надаём вялікую ўвагу размеркаванню, якое складае 100%. Але гэта праца пачынаецца не на этапе выпуску спецыялістаў, а вядзецца комплексна, ахоплівае ўсе этапы адукацыйнага працэсу. Азначыўся рост выпускнікоў платнай формы навучання, якія пажадалі скарыстацца правам на першае працаўладкаванне.

З даклада рэктара А.Д. Караля на Савеце БДУ

навуачальны год

Мэта №4

Развіццё выхаваўчай працы ў кантэксце трансфармацыі сацыякультурнага асяроддзя

Задачы ў рамках мэты на 2023-2024 гады:

- Ажыццявіць правядзенне на высокім арганізацыйным узроўні Адзінага дня галасавання на парламенцкіх і мясцовых выбарах.
- Маштабаваць праект «Кадравая лесвіца» сумесна з РГА «Белая Русь» і ГА «БРСМ» у БДУ (2 разы ў год па 30 чалавек).
- Рэалізаваць праект «Адзіны дзень інфармавання (АДІ) вачыма студэнтаў» з выкарыстаннем падыходу «роўны навучае роўнага».
- Рэалізаваць Канцэпцыю арганізацыі моладзевага валанцёрскага руху ў рамках сеткавага самакіравання ВНУ ЕАЭС і СНД.
- Распрацаваць буйныя моладзевыя праекты патрыятычнай, валанцёрскай, духоўна-маральнай скіраванасці, праекты ў сферы інфармацыйнай пісьменнасці.
- Забяспечыць выкарыстанне пры правядзенні інфармацыйна-тлумачальнай працы ў калектыве напрацовак Міждысцыплінарнай метадалагічнай школы БДУ.
- Стварыць савет маладых работнікаў БДУ пад патранажам ПА РГА «Белая Русь» БДУ.

Як развіваюцца інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі ў БДУ?

Працягваецца праца па паляпшэнні ІКТ у навучальным працэсе. За мінулы год удалося павялічыць працэнт ахопу адукацыйных курсаў відэакантэнтам, распрацаваць мноства метадычных рэкамендацый, пашырыць функцыянал нашага адукацыйнага партала, створанага ў 2019 годзе. З гэтага часу колькасць курсаў вырасла практычна ў 3 разы. Мы выйшлі на высокі метадычны і змястоўны ўзровень матэрыялаў, не толькі тэхнічны.

З даклада рэктара А.Д. Караля на Савеце БДУ

Мэта №5

Інтэрнацыяналізацыя і развіццё экспертнага патэнцыялу БДУ

Задачы ў рамках мэты на 2023-2024 гады:

- Захаваць устойлівага станоўчага іміджу БДУ за мяжой шляхам пашырэння геаграфіі традыцыйных партнёраў і павелічэння экспарту.
- Развіццё англамоўнай адукацыі ў БДУ шляхам павелічэння колькасці англамоўных спецыяльнасцяў, у тым ліку праграм агульнай вышэйшай адукацыі.
- Пашырэнне выкарыстання дыстанцыйных адукацыйных тэхналогій у адукацыйных практыках.

На якім узроўні знаходзіцца эксперт адукацыйных паслуг у БДУ і як развіваецца міжнароднае супрацоўніцтва ўніверсітэта?

На сёння ў нас ва ўніверсітэце каля 4,5 тысяч замежных навучэнцаў, што з'яўляецца абсалютным рэкордам як для самога БДУ, так і для рэспубліканскіх ВНУ. Развіваецца супрацоўніцтва з новымі для ўніверсітэта рэгіёнамі: Зімбабвэ, Ірданія, Мексіка, Бразілія, Куба.

З даклада рэктара А.Д. Караля на Савеце БДУ

Мэта №6

Пабудова ўстойлівай эканамічнай мадэлі БДУ і дыверсіфікацыя крыніц даходаў

Задачы ў рамках мэты на 2023-2024 гады:

- Забяспечэнне фінансавых патрэб універсітэта з прыцягненнем усіх крыніц фінансавання.
- Павышэнне даходаў універсітэта ад экспарту адукацыйных паслуг, дадатковых паслуг і навуковых распрацовак.
- Завяршэнне ўводу ў эксплуатацыю будынка гістарычнага факультэта.
- Распрацоўка праектнай дакументацыі на будаўніцтва лабараторнага корпуса біялагічнага факультэта.
- Пачатак будаўніцтва лабараторнага корпуса біялагічнага факультэта.
- Пабудова фізкультурна-аздараўленчага комплексу на вул. Курчатава.
- Пачатак капітальнага рамонту III-IV чэргаў галоўнага корпуса.

Які імідж БДУ на міжнароднай арэне?

БДУ ўдзельнічае ў 9 з 15 існых глабальных рэйтынгаў спісу Міжнароднай асацыяцыі па ранжыраванні арганізацый і ўніверсітэтаў, у 13 прадметных рэйтынгаў і 5 спецыялізаваных. БДУ ўваходзіць у 1% найлепшых ВНУ, што дазволіла з 2017 па 2022 год нарасціць экспарт адукацыйных паслуг больш чым у два разы.

З даклада рэктара А.Д. Караля на Савеце БДУ

Хутчэй, вышэй, мацней: БДУ

10 дзён спаборніцтваў, 20 відаў спорту, 11 гарадоў, 22 краіны-ўдзельніцы, 246 камплектаў медалёў, 673 спартсмены нацыянальнай зборнай. Усё гэта пра найбуйнейшае спартыўнае мерапрыемства гэтага лета – II Гульні краін СНД.

Мерапрыемства праходзіла з 4 па 14 жніўня ў адкрытым фармаце. Гэта значыць, што да яго маглі далучыцца краіны, што не ўваходзяць у СНД. Дарэчы, такім правам скарысталіся 13 дзяржаў.

Сёлета зборная Беларусі атрымала 236 медалёў і стала другой у агульнакамандным заліку. З узнагародамі з Гульніў вярнуліся таксама студэнты Белдзяржуніверсітэта. Залаты медаль па грэка-рымскай барацьбе адправіўся ў скарбонку першакурсніка юрыдычнага факультэта Абукара Хаслаханова. Сярэбранымі прызёрамі сталі выпускніца юрыдычнага факультэта Дар'я Навумава (цяжкая атлетыка), трэцякурсніца ММФ Настасся Макаранка (гандбол) і чацвёртакурсніца МДЭІ імя А.Д. Сахарова Алена Цітавец (баскетбол). «Бронзай» былі адзначаны першакурснік эканамічнага факультэта Уладзіслаў Бабровіч (гандбол) і другакурснік юрыдычнага факультэта Ілья Мялешчык (грэка-рымская барацьба).

Акрамя таго, у якасці арганізатараў і судзяў спаборніцтваў выступілі выкладчыкі кафедр фізічнага выхавання і спорту БДУ Сяргей Хажэмп, Кацярына Кастрыкіна, Анжэла Атрошчанка і Наталля Фяцсава. Таксама ў самым цэнтры Гульніў працавалі 30 валанцёраў. Некаторыя ўдзельнікі спартыўнай падзеі падзяліліся ўражаннямі ад арганізацыі стартаў, узгадалі атмасферу на трыбунах, а таксама расказалі гісторыі поспеху, якія прывялі да медалёў.

Даведка

Упершыню Гульні краін СНД прайшлі ў 2021 годзе па ініцыятыве Расійскай Федэрацыі. Мэтай спаборніцтваў стала ўмацаванне сувязей паміж краінамі-ўдзельніцамі Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Першы сезон гульніў сустрэла Казань. Удзел у новым спартыўным старце прынялі дзевяць дзяржаў: Расія, Беларусь, Азербайджан, Арменія, Казахстан, Кыргызстан, Малдова, Таджыкістан і Узбекістан. Спартсмены спаборнічалі ў 16 відах спорту. Тады зборная Беларусі заваявала 69 медалёў (8 залатых, 32 сярэбраныя і 29 бронзавых), заняўшы пятае месца ў агульнакамандным заліку. Сёлета па колькасці ўзнагарод Беларусі заняла другое месца (236 медалёў, уключаючы 48 залатых, 78 сярэбраных і 110 бронзавых), прапусціўшы ўперад Расію (288 медалёў, сярод якіх 149 залатых, 89 сярэбраных і 50 бронзавых). Таксама ў топ-5 увайшлі Узбекістан, Азербайджан і Казахстан.

Увесь трэніровачны працэс – падрыхтоўка: Гульні вачыма спартсменаў

Шлях першакурсніка юрыдычнага факультэта **Абукара ХАСЛАХАНОВА** да залатога медаля па грэка-рымскай барацьбе быў і насычаным, і пакручастым. Упершыню на трэніроўку ён прыйшоў у 5 класе і пасля ніколі іх не прапускаў. Была, гэта прыводзіла да зніжэння аднак у школе. Такое развіццё падзей не вельмі радавала бацькоў хлопца, які хацелі, каб сын больш часу надаваў заняткам і паступіў у добры ўніверсітэт. Тады Абукара разумеў, што павінен гарманічна сумяшчаць вучобу з трэніровачным працэсам. Пасля 8 класа хлопец паступіў у вучылішча алімпійскага рэзерву, дзе затым застаўся на два дадатковыя гады – гэта давала магчымасць часцей займацца барацьбой. Навучанне тут ён скончыў з адзнакай і яшчэ раз даказаў бацькам, што можна паказваць добрыя вынікі і ў спорце, і ў вучобе.

Зразумела, толькі прыйшоўшы ў гэты від спорту, хлопец не бачыў сябе пераможцам сусветных стартаў, займаўся «для сябе». Але пакрысе ён пачаў мацней аддавацца спорту.

Алена Цітавец (у цэнтры) з камандай

Абукара Хаслаханав у канцы пераможнага паядынку

Віялета Навіцкая (справа) на татамі

Затым трэніроўкі і спаборніцтвы сталі ладам жыцця.

– Раней не мог бы падумаць, што такія значныя вынікі прыйдуць да мяне зусім хутка (за плячымі хлопца – перамога на першынстве свету ў вазе да 92 кілаграмаў (2021), чэмпіёнства краіны сярод дарослых (2023), залаты медаль на чэмпіянаце свету сярод юніёраў у вазе да 97 кг (2023) і інш. – Заўв. аўтара). Я малады, здаецца, шмат чаго наперадзе. Але не трэба спадзявацца на тое, што часу яшчэ шмат і ўсё будзе потым. Трэба выкарыстоўваць кожную хвіліну тут і зараз, – разважае Абукара.

Па словах першакурсніка, усё яго трэніровачнае жыццё – гэта падрыхтоўка да спаборніцтваў. Да Гульніў жа ён рыхтаваўся два тыдні: разам з трэнерам Кірылам Фаменкам праводзілі падрыхтоўчыя трэніроўкі, дзе нагрузка то павышалася, то паніжалася. Таму да стартаў падыходзіў у добрай форме.

– У зале было спякотна, прыйшло шмат людзей. Сутычкі выдаліся няпростыя: кожная доўжылася па шэсць хвілін. Але, дзякуючы моцнай псіхалагічнай

падрыхтоўцы, пераадолеў сам сябе. Бясспрэчна, супернікі – лідары сваіх краін, моцныя хлопцы. Яны ўсе, як і я, укладваліся ў трэніроўкі напоўніцу. На спаборніцтвах такога ўзроўню прынцып «перамагае наймацнейшы» ўжо не працуе, паверце. Выйграе той спартсмен, які лепей падыходзіць да стартаў, які больш за іншых верыць у сябе, – кажа залаты медаліст. Добра памятаю думкі. Цябе ўзнагароджваюць, а ты ўспамінаеш, як было няпроста рана і па морозе ездзіць на трэніроўкі, як узніклі розныя цяжкасці. Гэта пракручвалася ў галаве, і я ганарыўся тым, што стаю на першай прыступцы, і перамога заслужаная вялікай працай.

Калега Абукара па камандзе другакурснік юрфака **Ілья МЯЛЕШЧЫК** вярнуўся з Гульніў з бронзавым медалём. У грэка-рымскую барацьбу хлопец прыйшоў у 6 гадоў – ва ўзросце, які лічыцца найбольш траўманебяспечным. Гэты фактар ніколі не спыняў хлопца, і некалькі гадоў ён працаваў над удасканаленнем фізічнай формы. Пакрысе спаборніцтвы і чэмпіянаты для пачаткоўцаў прывялі яго ў прафесійны спорт.

Падрыхтоўчыя трэніроўкі да Гульніў хлопец пачаў за 3 тыдні. За гэты час ён адпрацоўваў схваткі, максімальна набліжаныя да тых, якія чакалі яго на спаборніцтвах. Раней ён адточваў тэхніку і падтрымліваў форму.

– Самай складанай схваткай аказалася першая. Справа ў тым, што за пяць дзён да спаборніцтваў я атрымаў траўму – частковы разрыв сухажылляў бядра. Дывана да выступлення амаль не было, таму не змог падрыхтавацца так, як хацеў бы, – прызнаецца хлопец. – Галоўная матывацыя ў такіх моманты – імкненне да перамогі, жаданне ў будучым выступіць на Алімпійскіх гульніх.

Ілья кажа, што на II Гульніх краін СНД каманды барцоў яго моцна парадавалі, паколькі іх выступленні былі відовішчымі і прынеслі Беларусі шмат спартыўнага «золата»:

– Вельмі запомнілася жаночая барацьба. Амаль у кожным выступленні – узнагарода! Барацьба была вельмі яркай – як у зборніку, так і ў класіку. Я ганаруся нашым відам спорту, – выказаў захапленне бронзавы прызёр.

На думку Ільі, ёсць шмат спартсменаў, на якіх можна раўняцца. Аднак найлепшы прыклад для яго – трэнер Джавід Гамзатаў (Джавід Шаіравіч вучыўся ў БДУ, сумяшчаў пары з трэніроўкамі, атрымаў бронзавы медаль на Алімпійскіх гульніх у Рыа-дэ-Жанейра). А пакуль у самых блізкіх планах другакурсніка – перавесці дух і з новымі сіламі ўзяцца за вучобу.

Бронзавы медаль у дысцыпліне кумітэ сярод жанчын да 61 кілаграма для студэнткі ФСК **Віялеты НАВІЦКАЙ** стаў найвышэйшай з асабістых узнагарод. Яе дзяўчыне прынесла схватка з азербайджанкай Рэнатай Араблі.

– Паколькі ў нас зараз няма міжнародных спаборніцтваў, гэты старт лічыцца як чэмпіянат Еўропы, таму ўзяць бронзу – неблагі вынік, – адзначыла Віялета. – Вельмі моцна падтрымлівалі балельшчыкі – без іх такога выніку наўрад ці атрымалася б. Іх шалёная энергетыка гнала наперад. Таксама падтрымаць мяне ў Магілёве прыехалі дзве сястры і матуля. Іншая частка сям'і і сябры назіралі за мной па тэлевізары.

З шасці паядынкаў, якія расказала дзяўчына, самым цяжкім стаў бой за выхад у паўфінал – сваёй суперніцы Віялета некалі саступіла на чэмпіянаце Еўропы. Няпростай стала таксама сустрэча за трэцяе месца: у першым паядынку Віялета прайграла, а ў другім адыгралася з вялікай перавагай.

– Проста грандыёзны маштаб спаборніцтваў, усё выдатна арганізавана. Калі толькі я зайшла ў «Алімпіец», у мяне перахапіла дыханне і пабеглі мурашы па скуры. Такія арэны можна ўбачыць толькі на прэм'ер-лігах, – пераканана бронзавы прызёр.

Трэцякурсніца ММФ **Настасся МАКАРАНКА** ў складзе зборнай Беларусі па гандболе стала сярэбраным прызёрам II Гульніў краін СНД. А яшчэ дзяўчына была прызнана найлепшым галкіперам турніру.

Спартыўныя старонкі ў жыцці студэнткі пачалі пісацца ў школьныя гады: тады трэнер Валерый Сяміёшкін прыйшоў, каб адабраць здольных хлопцаў і дзяўчат. Так дзяўчына пачала займацца гандболам, а затым паступіла ў Рэспубліканскі цэнтр алімпійскага рэзерву.

– Тут у мяне атрымлівалася лепей, чым у іншых відах спорту, таму і вырашыла застацца. Акрамя таго, я бачыла зацікаўленасць трэнера ў маім развіцці, – адзначае Настасся. – Спачатку пачынала гуляць на левым паўсярэднім, але там справы складваліся не дужа – мне не падабаўся жорсткі кантакт з гульцамі. Таму я стала на вароты і знайшла сябе ў гэтым амплуа.

У 14 гадоў дзяўчына трапіла на зборы ў моладзевую каманду 2002 года нараджэння, затым – 2004-га. Гэта стала для Настассі неацэнным вопытам, паколькі кожны дзень яна трэніравалася з найлепшымі, што ў выніку прывяло яе ў нацыянальную зборную. Трэцякурсніца заўважае, што Гульні

на II гульнях краін СНД

прывеслі шмат эмоцый і прыемных момантаў. Найбольш у яе памяці адклаліся камандныя тымбідынгі, трэніроўкі, тэарэтычныя заняткі, накіраваныя на разбор гульнявых дзеянняў, і экскурсіі па гістарычных мясцінах Брэста.

– На такіх спаборніцтвах натхняе агульны настрой каманды, музыка ў раздзявалцы перад гульнямі і, канешне, падтрымка трэнераў, – кажа сярэбраны прызёр II Гульняў краін СНД. – Безумоўна, я рада, што мяне прызналі найлепшым галкіперам. За гэта вялікі дзякуй трэнерскаму штабу – значыць, падрыхтоўка да Гульняў прайшла не дарма! А з іншага боку, прызнанне – гэта сур’ёзная абавязкі і вялікая адказнасць. Буду і далей імкнуцца пацвердзіць гэты статус.

Усе, хто суправаджаў Гульні, спрацавалі па міжнародных стандартах: слова суддзям

Намеснік старшыні Беларускай федэрацыі плавання, дацэнт кафедры фізічнага выхавання і спорту БДУ Сяргей Уладзіслававіч ХАЖЭМПА на II Гульнях краін СНД быў тэхнічным дэлегатом ад федэрацыі. Іншымі словамі, выкладчык сачыў за тым, каб спаборніцтвы праходзілі ў адпаведнасці з міжнароднымі правіламі.

– Усё, што датычылася арганізацыі спаборніцтваў па плавальні ў праграме II Гульняў краін СНД, легла на плечы прадстаўнікоў Беларускай федэрацыі плавання. Мы займаліся камплектаваннем калегіі суддзяў, давалі прапановы па афармленні басейна, распрацоўвалі сцэнарыі і праграму мерапрыемстваў, – патлумачыў тэхнічны дэлегат. – Спаборніцтвы прайшлі дзякуючы зладжанай працы шматлікіх падраздзяленняў: суддзяў, тэхнічных службаў басейна, транспарту, гасцініц, супрацоўнікаў міністэрстваў унутраных спраў і аховы здароўя. Трэба адзначыць і высокі ўзровень трансляцый спаборніцтваў ад канала «Беларусь 5». Калі я ўбачыў іх, зразумеў, што апэратары праявілі сябе вельмі прафесійна. Калі параўноўваць з эфірамі чэмпіянатаў свету ці Еўропы – мы фактычна не саступаем. Усе, хто суправаджаў Гульні, спрацавалі па міжнародных стандартах.

У бягучым годзе стаўкі ў спаборніцтвах па плавальні былі зроблены на спартсменаў 2007–2009 гадоў нараджэння. Сяргей Уладзіслававіч кажа, што падобнае рашэнне было свядомым, паколькі часовае адлучэнне Беларусі ад удзелу ў міжнародных спаборніцтвах у большай ступені адбіваецца на юніёрах:

– Калі спартсмены нацыянальных каманд яшчэ маюць магчымасць прымаць удзел у спаборніцтвах Расійскай Федэрацыі і іншых сяброўскіх краін, то для гэтага сегменту моладзі календар спаборніцтваў катастрофічна звужаўся. Мы хацелі паказаць спартсменам, што, нягледзячы ні на што, яны павінны рыхтавацца да буйных стартаў і не адступаць ад сваіх мэт, становіцца майстрамі самага высокага класа, – патлумачыў Сяргей Хажэмп. – Калі паглядзець на вынікі спаборніцтваў, можна ўбачыць, што большасць медалёў заваявалі спартсмены з Расійскай Федэрацыі. Гэта гаворыць пра высокі ўзровень

Лізавета Юцова (у цэнтры) з сябрамі-валанцёрамі

Спаборніцтвы прымалі 11 беларускіх гарадоў: Мінск, Барысаў, Брэст, Віцебск, Гомель, Гродна, Жлобін, Магілёў, Маладзечна, Орша і Салігорск. Большасць медалёў разыгралі ў сталіцы. Другім горадам па колькасці праведзеных турніраў стаў Салігорск, дзе прайшлі спаборніцтвы па вольнай, жаночай і грэка-рымскай барацьбе. Геаграфія II Еўрапейскіх гульняў была выбрана нездарма: арганізатары імкнуліся, каб спартыўнае свята разгарнулася па ўсёй Беларусі і доступ на трыбуны атрымала як мага большая колькасць беларусаў і гасцей краіны.

падрыхтоўкі расійскіх спартсменаў, якія паралельна заваёўваюць медалі на чэмпіянатах Еўропы. І канкурэнцыя з такімі супернікамі дасць нашым хлопцам і дзяўчатам магчымасць развівацца.

Старшы выкладчык кафедры фізічнага выхавання і спорту БДУ **Анжэла Пятроўна АТРОШЧАНКА** займалася арганізацыяй спаборніцтваў па скачках у вышыню. Спецыяліст карэктавала ўзровень падняцця планкі, адсочвала час падрыхтоўкі спартсмена да кожнай спробы. А да старта Гульняў яна разам з беларускімі калегамі на працягу года праходзіла адбор. У выніку сфарміравалася судзейская калегія, куды ўвайшлі 50 суддзяў з усёй краіны.

– Гульні прайшлі на маштабным узроўні – як чэмпіянат Еўропы. Таму што адбываліся на Нацыянальным алімпійскім стадыёне і на базе Цэнтра алімпійскай падрыхтоўкі па лёгкай атлетыцы, – заўважыла Анжэла Пятроўна. – На спаборніцтвы прыходзіла шмат школьнікаў – яны перажывалі не толькі за беларускіх лёгкаатлетаў, але і падтрымлівалі спартсменаў іншых краін. І ўсё гэта з добрым

настроём і ўсмешкамі. Калегі з іншых краін не аднойчы адзначалі гасціннасць беларусаў, казалі, што такія адносіны шмат чаго вартыя.

Старшы выкладчык адзначае, што ўзровень падрыхтоўкі спартсменаў быў заўважны нават па іх стаўленні да ўмоў надвор’я:

– У адзін з дзён паліў вялікі лівень. Ніхто з моладзі нават не спужаўся. Усе працягвалі скакаць, быццам яго няма, як на Алімпійскіх гульнях. Бяспрэчна, хлопцы і дзяўчаты разумелі, што бароняць гонар сваёй краіны, і таму хацелі паказаць свае найлепшыя скачкі. Была, у такіх умовах барацьба ішла за долі секунды. Так, напрыклад, у эстафеце міст 4х400 мы якраз адну тысячную секунды саступілі Расіі, – прыгадвае Анжэла Атрошчанка. – Упэўнена, што ў далейшым падзеі такога маштабу стануць штуршком да ўзнаўлення спартыўных сувязей – сумесных турніраў, матчавых сустрэч і буйных фестываляў.

Насычаныя тыдні лета: валанцёры

Трэцякурсніца ФМА **Аліна СЁМА** стала валанцёрам II Гульняў краін СНД па двух відах спорту: лёгкай атлетыцы і баскетболе. У абодвух выпадках дзяўчына суправаджала зборную Узбекістана.

У валанцёрстве Аліна шукае сябе яшчэ са школы. Пра набор на Гульні даведлася яснай і адразу вырашыла паспрабаваць сілы на адборы.

– На працягу ўсіх спаборніцтваў мне было цікава назіраць, як спартсмены рыхтуюцца да стартаў і як у гэтым ім дапамагаюць трэнеры. Самымі яркімі момантамі былі баскетбольныя фіналы, дзе нават спартсмены з каманд іншых краін выбіралі сабе фаварытаў і балелі за іх з трыбун. Атмасфера спаборніцтваў была неверагодная! – падзялілася студэнтка. – Валанцёрства тут дало мне многае. У першую чаргу я пазнаёмілася з вялікай колькасцю людзей з іншых універсітэтаў і краін. Акрамя таго, навучылася хутка рэагаваць на складаныя сітуацыі і ўключацца ў камунікацыю з незнаёмымі людзьмі. Два тыдні

гэтага лета былі самымі насычанымі!

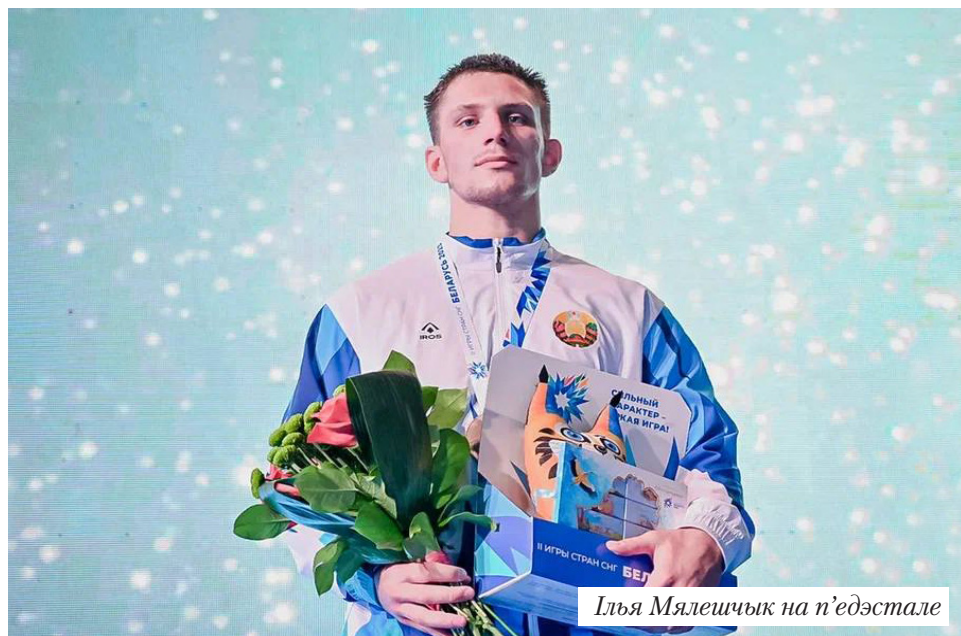
Студэнтка 3 курса гістфака **Лізавета ЮЦОВА** як валанцёр была задзейнічана на спаборніцтвах па лёгкай атлетыцы, міні-футболе і баскетболе. За ўвесь час яна змагла паспрабаваць сябе на розных пазіцыях: адказвала за суправаджэнне спартсменаў на пляцоўках, дапамагала судзейскай камандзе і балельшчыкам на трыбунах.

Паколькі Ліза пазітыўны і камунікабельны чалавек, які не можа доўга ўседзець на адным месцы, яшчэ ў школе яна пераканалася, што хоча прыносіць карысць іншым. А на першым курсе валанцёрская дзейнасць канчаткова закруціла ёй галаву – цяпер яна кіруе сацыяльным напрамкам на факультэце.

– II Гульні краін СНД прывеслі шмат уражанняў. Да гэтага моманту з захапленнем успамінаю адкрыццё і закрыццё на «Мінск-Арэне», знаёмствы з дэлегацыямі, іх суправаджэнне. Бачыла, як моцна былі сканцэнтраваны трэнеры, як хваляваліся спартсмены перад стартамі, наколькі былі ўважлівымі судзі, – рэзюмавала трэцякурсніца.

Лагатыпам II Гульняў краін СНД стаў васілёк, у пялёстках якога можна ўбачыць колеры нацыянальнага сцяга Беларусі, а таксама колеры алімпійскіх кольцаў. Талісманам Гульняў стала Рыся, вобраз якой быў натхнёны творчасцю беларускай мастачкі Алены Кіш. А слоганам, які паралельна перадаў асноўную мэту падзеі, сталі словы: «Моцны характар – яркая гульня!»

Ірына ІВАШКА

Ілья Мялешчык на п’едэстале

Судзейская калегія на спаборніцтвах па плавальні

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт аб’яўляе конкурс на замяшчэнне пасада прафесарска–выкладчыцкага складу

Інстытут бізнесу БДУ аб’яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:		
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду*	Кваліфікацыйныя патрабаванні да пасады паводле АҚДП і службовай інструкцыі
Загадчык кафедры маркетингу	2 гады	вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 7 гадоў.
Дацэнт кафедры фінансаў і менеджменту	3 гады	вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 5 гадоў.
Месца (адрас) прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, каб. 203, да 25 кастрычніка. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, каб. 213, да 23 лістапада (дадаткова будзе паведамлена кандыдатам на пасаду).		

Юрыдычны факультэт аб’яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада прафесарска-выкладчыцкага складу:		
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду*	Кваліфікацыйныя патрабаванні да пасады паводле АҚДП і службовай інструкцыі
Загадчык кафедры грамадзянскага права	5 гадоў	Вышэйшая адукацыя, наяўнасць навуковай ступені доктара ці кандыдата навук, навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 7 гадоў.
Загадчык кафедры экалагічнага і аграрнага права	5 гадоў	Вышэйшая адукацыя, наяўнасць навуковай ступені доктара ці кандыдата навук, навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 7 гадоў.
Прафесар кафедры дзяржаўнага кіравання	5 гадоў	Вышэйшая адукацыя, наяўнасць навуковай ступені доктара ці кандыдата навук, або навуковае званне прафесара, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 7 гадоў.
Дацэнт кафедры крымінальнага права	5 гадоў	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 5 гадоў.
Дацэнт кафедры права інтэлектуальнай уласнасці	5 гадоў	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 5 гадоў.
Дацэнт кафедры грамадзянскага працэсу і працоўнага права	5 гадоў	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 5 гадоў.
Старшы выкладчык кафедры крымінальнага права		Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені), стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не меней за 3 гады або вышэйшая адукацыя і стаж працы на пасадах службоўцаў, якія адносяцца да катэгорыі «Кіраўнікі» ці «Спецыялісты», праца якіх адпавядае напрамку адукацыі, не меней за 5 гадоў.
Выкладчык кафедры гаспадарчага права		Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені) і стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не меней за 1 год.
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: вул. Ленінградская, 8, каб. 220, да 25 кастрычніка. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: вул. Ленінградская, 8, каб. 104, да 23 лістапада.		

* (дацэнт, прафесар, намеснік загадчыка агульнаўніверсітэцкай кафедры, загадчыка кафедры)

Фізічны факультэт аб’яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:		
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду*	Кваліфікацыйныя патрабаванні да пасады паводле АҚДП і службовай інструкцыі
Загадчык кафедры фізікі цвёрдага цела і нанатэхналогій	5 гадоў	вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней 7 за гадоў.
Прафесар кафедры лазернай фізікі і спектраскапіі	5 гадоў	вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 7 гадоў.
Прафесар кафедры ядзернай фізікі	5 гадоў	
Дацэнт кафедры біяфізікі	5 гадоў	вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 5 гадоў.
Дацэнт кафедры фізікі паўправаднікоў і нанаэлектронікі	5 гадоў	вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 5 гадоў.
Месца (адрас) прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: вул. Бабруйская, 5, каб. 315, да 25 кастрычніка. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: вул. Бабруйская, 5, каб. 326, да 23 лістапада (дадаткова будзе паведамлена кандыдатам на пасаду).		

Факультэт геаграфіі і геаінфарматыкі аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:		
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду*	Кваліфікацыйныя патрабаванні да пасады паводле АҚДП і службовай інструкцыі
Дацэнт кафедры агульнага землезнаўства і гідраметэаралогіі	5 гадоў	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не меней за 5 гадоў.
Дацэнт кафедры рэгіянальнай геалогіі	1 год	
Дацэнт кафедры глебазнаўства і геаінфармацыйных сістэм	5 гадоў	
Дацэнт кафедры геаграфічнай экалогіі	1 год	
Дацэнт кафедры эканамічнай і сацыяльнай геаграфіі	5 гадоў	
Старшы выкладчык кафедры геадэзіі і космаэракартаграфіі	-	Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені), стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не меней за 3 гады або вышэйшая адукацыя і стаж працы на пасадах службоўцаў, якія адносяцца да катэгорыі «Кіраўнікі» ці «Спецыялісты», праца якіх адпавядае напрамку адукацыі, не меней за 5 гадоў.
Старшы выкладчык кафедры фізічнай геаграфіі свету і адукацыйных тэхналогій	-	
* дацэнт, прафесар, намеснік загадчыка агульнаўніверсітэцкай кафедры, загадчык кафедры		
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Ленінградская, 16, каб. 223, да 25 кастрычніка. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Ленінградская, 16, каб. 213, да 23 лістапада.		

Каля 20 студэнтаў з чатырох краін сталі ўдзельнікамі Міжнароднай летняй школы па прыкладнай дэмаграфіі краін СНД. Яе праца працягнецца да 30 верасня.

Вітаючы ўдзельнікаў на ўрачыстым адкрыцці адукацыйнага мерапрыемства, першы прарэктар БДУ Дзмітрый Курловіч адзначыў практычную скіраванасць школы. «Студэнтаў чакаюць не толькі лекцыйныя заняткі, але і дыскусіі, праектная дзейнасць. Гэта добрая магчымасць пазнаёміцца з навуковымі дасягненнямі іншых краін, падзяліцца ідэямі і рэалізаваць некаторыя з навуковых імкненняў», – даў наказ маладым географам Дзмітрый Курловіч.

У сваю чаргу дэкан факультэта геаграфіі і геаінфарматыкі (ФГГ) БДУ Алена Кальмакова распавяла, што БДУ з’яўляецца адзіным цэнтрам развіцця дэмаграфічнай навуковай школы ў Беларусі. Толькі тут з 2015 года вядзецца падрыхтоўка спецыялістаў для дадзенай галіны. Сёння гэтыя спецыялісты запатрабаваны ў міністэрствах эканомікі, працы і сацыяльнай абароны Беларусі. Дэкан выказала спадзяванне, што сувязь паміж факультэтам і профільнымі ведамствамі і арганізацыямі будзе толькі ўмацоўвацца.

Арганізатарам школы выступае ФГГ БДУ. Дадзенае мерапрыемства праходзіць у рамках праекта міжнароднай тэхнічнай дапамогі «Умацаванне навуковага і адукацыйнага патэнцыялу Рэспублікі Беларусь у галіне збору, аналізу і выкарыстання дэмаграфічных даных для дасягнення мэт устойлівага развіцця» пры падтрымцы Урада Расійскай Федэрацыі і Фонду ААН у галіне народанасельніцтва (UNFPA).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ